

Speciální propaganda v boji

V moderní válce půjde nejen o fyzické zničení protivníka, ale současně i o rozhodný boj v oblasti politicko-ideologické. Cílevědomé politicko-ideologické a psychologické působení na ozbrojené síly protivníka a civilní obyvatelstvo, tj. řízení speciální propagandy, bude proto součástí politické práce v boji.

Poněvadž tato problematika je i jedním z dílčích úkolů, stanovených rozkazem ministra národní obrany pro bojovou a politickou přípravu v oblasti ideologické práce, uvádíme dílčí zkušenosti ze cvičení „Bratrství ve zbraní“, kde byly některé otázky vedení ideologického boje procvičovány.

Velení imperialistických ozbrojených sil věnuje diverzní a rozkladné činnosti (v jejich názorech na ozbrojený boj označují tuto činnost jako psychologický boj) velkou pozornost. Kromě stále intenzivnějšího politicko-ideologického manipulování s jejich vlastním obyvatelstvem a příslušníky jejich armád v průběhu válečných příprav, má ideologicko-psychologické ovlivňování vojsk a obyvatelstva protivníka v jejich agresivních plánech důležitou úlohu.

Psychologický boj ozbrojených sil imperialistů ve válečných podmínkách je patrný při agresi USA proti Vietnamské demokratické republice a proti národům Indočíny a při loupežném tažení Izraele proti arabským státům.

Právě vždy z počátku agrese zesílily imperialistické ozbrojené síly úsilí podřývat vůli k obraně a bojového ducha obyvatelstva a vojáků přepadených států. Přitom se ukazuje, že vedle centrálně vedených akcí psychologického vedení války používá se stále více orgánů k vedení psychologické války bezprostředně na bojišti. Izrael podnikl několik pokusů při agresi v r. 1967, zvláště na Sinajském poloostrově, cílevědomým psychologickým bojem podřývat morálku arabských tankových jednotek a jiných útvarů a tímto způsobem je vyřadit z bojové činnosti.

Cíle a možnosti speciální propagandy v boji

V podmínkách moderního boje jsou příznivé možnosti k vedení ideologického a psychologického boje na bojišti. Vhodně vedená speciální propaganda může účinně podporovat a posílit výsledky a účinky úderů zbraní a bojovou činnost vojsk k rozbití nepřátelského uskupení a snížit bojovou sílu protivníka. Efektivnost bojové činnosti, použití zbraní vojsky a účinnost ideologického boje musí se vzájemně doplňovat.

Cílem speciální propagandy v boji je oslabit bojovou morálku a bojovou sílu vojsk protivníka, podřývat jejich organizovanost a kázeň, objasňovat jim zločinnost a beznadějnost jejich počínání a vyvolávat jejich ochotu k pasivnímu nebo aktivnímu odporu proti rozkazům jejich imperialistického velení. V konečném důsledku je pak přímět k zastavení ozbrojeného boje za zločinné cíle jejich velení, opustit útvar a vzdát se socialistickým ozbrojeným silám.

Podle dosavadních zkušeností velitel taktického nebo operačního svazku je dnes na základě sil a prostředků, které má k dispozici, schopen vést speciální propagandu při větších druzích bojové činnosti. Akce speciální propagandy mohou být zaměřeny v pásmu činnosti jak na obklíčené jednotky protivníka, tak také na vojska ve vyčkávacích prostorech nebo osadách a lesích, na vodních překážkách, na vojska ve vyčkávacích prostorech nebo prostorech soustředění. K použití přichází v úvahu **akustická** propaganda prostřednictvím velkých reproduktorů na terénních a obrněných vozidlech (s útvarovými rádiovými stanicemi nebo s pohyblivými vysílači) nebo i **písemná propaganda** — převážně letáky, které se rozšiřují pomocí balistických prostředků nebo frontového letectva.

Umístěním moderních a výkonných reproduktorů na terénní a obrněná vozidla zvýšily se dále jejich možnosti použití také

Tabulka 1

Možnosti rádiové propagandy s UK rdst R-125, R-125P a R-123

Rádiový styk na stupni	Rozsah frekv. MHz	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75 MHz
obrněná brigáda	38...55											
obrněná divize	20...70											
brigáda – prapor	20...28											
obr. průzk. jednotky	47...58,4											
rota – četa	30...69,5											

Pozn.: ■ dosažitelný rozsah

v podmínkách moderního boje. Při výhodných povětrnostních podmínkách mají reproductory dosah až do 8 km. Jak ukazují zkušenosti, může být akustická propaganda s použitím velkých reproduktorů vedena proti nepříteli, bránícímu se v postaveních, osadách nebo lesích, proti obklíčeným silám i obyvatelstvu v osadách.

Další možnost k vedení speciální propagandy je použití rádiových stanic (vlastního útvaru), které mohou pracovat ve frekvenčním rozsahu rádiových stanic jednotek protivníka. Mohou se také použít ukofistěné rádiové prostředky. S rádiovými stanicemi, které má v současné době

k dispozici národní lidová armáda NDR, může být speciální propaganda vedena především uvnitř rádiového styku bezprostředně protistojícího protivníka na stupni rota, prapor a brigáda (Tab. 1)

Speciální propaganda může postihnout určitý okruh osob na delší dobu. Může být také použita za pohybu vojsk obou stran.

Leták je i nadále důležitý prostředek speciální propagandy. S letákovými prostředky, které má v současné době speciální propaganda k dispozici, je možno účinně působit až do taktické hloubky od 8–10 km.

Tab. 2

Takticko-technická data letákových prostředků

	Leteckotechnické prostředky		Odpalovací prostředky	
	agitační bomba	agitační padákový zásobník (ke shozu)	reaktivní ruční náboj	agitační náboj
Obsahová kapacita	22 500 listů A-5	40 000 listů A-5	200 listů A-7	5000 listů A-7
Dosah	podle akčního radia frontového letectva		do 1000 m	1000–5000 m
Vzdálenost letáků od bodu vyhození při rychl. větru 5 m/s	maximálně 8–10 km			
Střed rozptylu dopadu	1–4 km vzdálenost od bodu vyhození		2–6 km	1–4 km

Z toho vyplývají možnosti použití na obranná postavení a opěrné body až na dosažitelnou hloubku, dle možnosti pak i na zbylá hnízda odporu, na obklíčená vojska protivníka apod. Použití letáků do větší hloubky je možné pomocí frontového letectva, což organizuje armáda.

Plánování a organizace speciální propagandy

Stanovení cíle a možností použití speciální propagandy v boji vyžaduje sladit tyto s vojenskými úkoly. Jejich příprava a uskutečnění zasahuje bezprostředně do plánování a organizace boje, což musí zajistit velitelé.

Jaké úkoly a konečné požadavky z toho vyplývají?

Velitel je podle ustanovení služebního předpisu povinen zajistit trvalé studium morálky a bojového ducha protivníka a organizovat speciální propagandu proti nepříteli. K tomu stanovit včas odpovídající úkoly.

Přesné stanovení úkolů pro speciální propagandu je zabezpečeno tehdy, věnuje-li velitel na počátku přípravy boje žádoucí pozornost také problémům speciální propagandy. Již při ujasňování úkolu bude se velitel ve svých úvahách zabývat těmito prvky:

- úkoly, stanovené nadřízeným, popř. politickým orgánem v oblasti speciální propagandy,

- akce speciální propagandy, které uskuteční nadřízený politický orgán ve prospěch vlastního svazku,

- síly prostředky, které jsou k vedení speciální propagandy k dispozici a stupeň jejich pohotovosti k použití.

Dosud uskutečněná cvičení, na nichž bylo zařazeno plánování a organizace speciální propagandy, potvrdila, že velitel při hodnocení situace kromě bojové síly a zájmů protivníka hodnotí také jeho morální, ideologické a psychologické prvky, jakož i vliv dosavadního a očekávaného boje na udržení ducha a bojové morálky vojsk protivníka a do svých úvah zařazuje i možnosti, jak ovlivnit bojovou morálku protivníka. K tomu si dá připravit od náčelníka politického oddělení a náčelníka průzkumu žádoucí podklady a informace. V dalším procesu zpracování závěrů pro boj dá si velitel předložit od náčelníka politického oddělení návrhy na použití sil a prostředků k vedení speciální propagandy v průběhu boje.

Na základě svých závěrů stanoví velitel úkoly pro plánování, organizaci a vedení speciální propagandy. Dosud získané zkušenosti potvrzují, že bude účelné, aby toto stanovení úkolů obsahovalo:

- cíle, úkoly a základní obsahové zaměření speciální propagandy,

- vojska protivníka, popř. také částí civilního obyvatelstva, v pásmu bojové činnosti, proti nimž vést speciální propagandu,

- síly a prostředky, které jsou k dispozici a použití,

- nejdůležitější opatření součinnosti.

Bezprostřední plánování činnosti speciální propagandy uskutečňuje politický orgán v součinnosti se štábem. Náčelník štábu musí před začátkem plánování boje zajistit v úzké spolupráci mezi politickými orgány, náčelníky druhů vojsk a služeb, aby byla skloubená činnost speciální propagandy při plánování boje, a aby byla zabezpečena hladká součinnost k zajištění opatření speciální propagandy. To je nutné, protože pro činnost speciální propagandy na základě závěrů velitele a plánování boje musí být sladěny cíle, doba a prostor s údery dělostřelectva a raketových vojsk a ostatními útvary a jednotkami svazku. K zajištění činnosti speciální propagandy je nutné, aby náčelník štábu vydal příslušné pokyny náčelníkovi operačního oddělení a náčelníkovi průzkumu.

U štábu svazku byla k tomu zavedena tato praxe:

V období plánování zpracovalo politické oddělení v součinnosti s operačním oddělením svazku předpokládané akce speciální propagandy, které byly zakotveny v plánu politické práce v průběhu boje a na pracovní mapě náčelníka politického oddělení a byly schváleny s těmito dokumenty velitelem. Potom obdržel náčelník operačního oddělení z nich potřebné výpisy.

Na základě těchto schválených plánovacích dokumentů následovala pak konkrétní spolupráce politického orgánu se štábem a náčelníky druhů vojsk a služeb k organizaci a zajištění činnosti speciální propagandy a byla zpracována nutná nařízení.

V průběhu boje byly přiděleny útvarům prostředky speciální propagandy k plnění jejich úkolů. Velitelé těchto útvarů obdrželi k tomu od náčelníka štábu svazku příslušné pokyny, zařadili tyto prostředky do pochodové a bojové sestavy, organizovali součinnost a zajišťovali splnění plánovaných akcí.

Tato práce velitelů, politického oddělení a štábu musí mít při plánování a organizaci boje hladký průběh a vyžadovat minimální spotřebu času. Zajistit tyto akce je dnes úkolem každého velitele.

Upraveno z tisku NDR